

Motion till riksdagen 2009/10: MJ321

av **Tommy Ternemar m.fl. (s)**

Livsmedelstillsatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att regeringen snarast bör ta initiativ till att livsmedel som innehåller olika farliga tillsatser och smakförstärkare förses med varningstext med deklaration om exakt vilka ämnen och hur stora mängder av ämnena som är tillsatta.

Motivering

Glutamat finns naturligt i livsmedel och behövs i små mängder i kroppen. Tyvärr tillsätts glutamater som smakförstärkare i allt fler livsmedel, vilket misstänks överbelasta människans naturliga försvar mot alltför höga halter av dessa ämnen.

Känsliga personer kan drabbas av reaktioner som huvudvärk, svettning, halsbränna, tryck över bröstet och illamående vid intag av höga halter. Dessutom tycks det som om glutamater även underlättar fetma. Överdoser av glutamat skadar dessutom synen genom att förstöra nervcellerna i ögats näthinna. Råttor som fick höga doser glutamat under en längre tid förlorade upp till 75 procent av cellerna i näthinnan.

Forskarna har visat att möss får direkta hjärnskador om glutamathalten i blodet stiger till 60–100 mmol/dl. Om en vuxen människa på 70 kg äter 14 gram natriumglutamat stiger blodhalten till 80 mmol/dl. Detta är alltså samma nivåer som ger direkta hjärnskador på möss. Försök där människor fått äta glutamat visar att de upplevda överkänslighetsreaktionerna kan uppträda vid så låga doser som 1 gram och ända upp till 12 gram. Att långvarigt utsättas för lägre doser av glutamat ger också hjärnskador, men dessa är svårare att mäta.

Fel! Okänt namn på

Djur som utsatts för glutamat under dräktigheten födde ungar som var ointelligenta, kortväxta, kraftigt överviktiga och hade störningar av hormonsystemet. Även gamla har en försvagad barriär mot glutamatets giftverkan.

Smakförstärkare kan vara olika typer av glutamater, ibland anges de endast med nummer E620–E640, hydrolyserat protein eller endast som ”smakförstärkare”.

Idag finns det en mängd olika tillsatser i de livsmedel vi äter. I EU:s direktiv sägs att en livsmedelstillsats endast får användas om den godkänns för livsmedlet i fråga. Det innebär att ett godkännande för en tillsats aldrig kan ges generellt. Den som vill använda en ny tillsats eller en tidigare godkänd tillsats till en ny livsmedelsgrupp måste ansöka om godkännande hos EU-kommissionen. I ingrediensförteckningen ska i princip alla ingredienser som har använts för tillverkningen av livsmedlet redovisas. Ingredienserna deklarerar i fallande ordning efter vikt, d v s det finns mest av det som står först i förteckningen och minst av det som står sist.

Livsmedelsverket poängterar att vi som konsumenter ska kunna identifiera använda tillsatser. Dessa ska alltid deklarerarar med funktionsnamn följt av antingen tillsatsens E-nummer eller vedertagna namn. Men otydligheten för oss konsumenter är ett av de stora problemen. Det är svårt att läsa texten och förstå vad som står bakom ett E-nummer och hur stor tillsatsen är. Det är viktigt med tydlighet för att vi som konsumenter ska kunna välja och välja bort när vi handlar, med deklaration om exakt vilka ämnen och hur stor mängd som är tillsatt och även någon form av varningstext.

Regeringen bör därför snarast ta initiativ till att livsmedel som innehåller olika farliga tillsatser och smakförstärkare förses med varningstext, deklaration om exakt vilka ämnen och hur stor mängd av ämnena som är tillsatta.

Stockholm den 30 september 2009

Tommy Ternemar (s)

Berit Högman (s)

Marina Pettersson (s)

Lars Mejern Larsson (s)